

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/92/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119205897
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2119205897.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, adresa C., D. XXXX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária JUDr. Michal Antal, PhD., s.r.o., so sídlom Trnava, Hlavná 13, IČO: 55 121 071, proti žalovanému: E. F., nar. X.X.XXXX, adresa G., G. XXX/XX, zastúpeného advokátkou: JUDr. Katarína Kaňková, PhD., so sídlom Hlohovec, Hurbanova 81, IČO: 40 376 737, o nahradenie prejavu vôle, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 38C/28/2019-100 zo dňa 19.1.2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinstančný súd výrokom I. návrh žalobkyne na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 38C/26/2021 zamietol, výrokom II. žalobu zamietol a vo výroku III. vyslovil, že žalovaný má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% trov konania.

2. Pri rozhodovaní prvoinstančný súd vychádzal zo zisteného skutkového stavu, ktorý zhrnul v ods. 14 odôvodnenia preskúmaného rozsudku tak, že kúpnu zmluvou zo dňa 11.9.2017, ktorej vklad bol povolený dňa 31.10.2017, došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach evidovaných na liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. H., okrem iného aj pozemku evidovaného na parcele registra „E“, parc. č. 2609 ako orná pôda o výmere 29.946 m² a parc. č. 2611 ako orná pôda o výmere 5.190 m², z predávajúcich F. C. o veľkosti podielu 2/80 a A. B. a manželky H. B. o veľkosti podielu 38/80 na kupujúceho E. F. (žalovaného). Dňa 3.5.2019 žalovaný odstúpil od časti kúpnej zmluvy, ktorou došlo k prevodu nehnuteľnosti nachádzajúcich sa v k.ú. H., zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX. F. C., A. B., H. B. (ďalej aj ako „predávajúci“) prevzali odstúpenie dňa 3.5.2019 osobne, čo potvrdili svojimi podpismi. Predávajúci a žalovaný následne dňa 6.5.2019 uzavreli Dohodu o urovnaní a vyporiadaní práv z Kúpnej zmluvy vzniknutých po odstúpení od zmluvy. Žalobkyňa si výzvou zo dňa 7.5.2019 (ktorej odoslanie nebolo preukázané) voči žalovanému uplatnila svoj nárok z porušeného predkupného práva a zároveň žalovaného vyzvala na mimosúdne vyriešenie veci. Predávajúci a žalovaný dňa 20.5.2019 podali na Okresný úrad G., katastrálny odbor návrh na vykonanie záznamu v katastri nehnuteľnosti, kde prílohou bolo Odstúpenie od zmluvy a Dohoda o urovnaní. Z listu vlastníctva č. XXXX pre k.ú. H. zo dňa 19.1.2023 vyplýva, že vlastníckmi nehnuteľnosti - pozemku evidovaného na parcele registra „E“, parc. č. 2609 ako orná pôda o výmere 29.946 m² a parc. č. 2611 ako orná pôda o výmere 5.190 m² sú F. C. o veľkosti podielu 2/80, A. B. a H. B. o veľkosti podielu 38/80 a A. B. (žalobkyňa) o veľkosti podielu 1/2. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že náhodou zistila, že došlo k prevodu podielov na nehnuteľnosti. Následne pánovi C. oznámila, aby jej listom poslal výzvu na predkupné právo, ktoré si chce uplatniť. Povedal jej, aby to neriešila, že to je ich vec, že oni si to naspäť všetko vrátia. Zo strany katastra jej bolo uvedené, že nemá nič robiť a ani nič robiť nemôže. Riešila to s právnikom a zrejme všetko stihli upratať, všetko mali dohodnuté. Pred tým ako došlo k odstúpeniu od zmluvy to oznamovala pánovi C.. Žalovaného v tom čase

nepoznala. S pánom B. komunikovala nepriamo prostredníctvom zástupcu ešte pred odstúpením a pred podaním žaloby. Bolo mu oznámené, že má záujem o kúpu predmetnej nehnuteľnosti pred odstúpením od zmluvy. Keď sa dozvedela, že bolo jej predkupné právo porušené, chcela podiel odkúpiť. Mala záujem odkúpiť spoluvlastnícky podiel od pána B. a jeho manželky, tak 6-7 rokov dozadu, ponuku im nedala. O ďalšom porušení predkupného práva v týchto vlastníckych štruktúrach nemá vedomosť. Žalovaný uviedol, že od zmluvy odstúpil, keď sa dozvedel o zlých spoluvlastníckych vzťahoch, chcel vrátiť to, čo nadobudol. Mal za to, že k porušeniu kúpnej zmluvy nedošlo, ale keďže nie je právnik, odborne sa k tomu vyjadril nevedel.

3. Právne prvoinštančný súd vec posúdil na základe aplikácie ust. § 40a, § 48 ods. 1 a 2, § 123, § 136 ods. 1 a 2, § 140, § 603 ods. 3 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj len OZ).

4. S poukazom na ust. § 164 CSP prvoinštančný súd nemal za to, že je potrebné prerušiť prebiehajúce konanie (o nahradenie prejavu vôle) do skončenia konania vedeného pod sp. zn. 38C/26/2021 o určenie vlastníckeho práva, keďže takéto prerušenie konanie by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Z § 164 CSP vyplýva možnosť prerušenia konania, ak výsledok iného sporu (prípadne začatého i na podnet strany) môže relevantne ovplyvniť výsledok sporu, v ktorom sa má konanie prerušiť. Skutočnosť, o ktoré žalobkyňa opiera svoj návrh na prerušenie konania, treba posúdiť aj z pohľadu, či opatrenie, aké súd prijme v zmysle uvedeného ustanovenia, nebude na ujmu ústavného práva strán sporu, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov. Konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 38C/26/2021 nie je takým, pre ktoré by bolo potrebné predmetné konanie prerušiť, nakoľko v predmetnom konaní sa prejednávajú skutočnosti smerujúce k zisteniu vlastníckeho práva žalovaného k predmetným nehnuteľnostiam na podklade platnosti alebo neplatnosti Dohody o urovnaní a vypořádání práv z Kúpnej zmluvy vzniknutých po odstúpení do zmluvy z dôvodu rozporu s § 39 OZ. Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Žalobkyňa potom zaťažuje dôkazné bremeno, spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva, v čase rozhodovania súdu, má naliehavý právny záujem. Tento bude spravidla daný v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia, a ak právne postavenie žalobcu by bez takéhoto určenia bolo neisté. To znamená, že ak je možná žaloba o plnenie, v nej sa musí riešiť i prejudiciálna otázka práva alebo právneho vzťahu a v tomto prípade nie je naliehavý právny záujem na určovacej žalobe (napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Cob/369/2013 zo dňa 31.03.2014). Keďže v prejednávanej veci podala žalobkyňa žalobu na plnenie (o nahradenie prejavu vôle žalovaného - konanie sp. zn. 38C/28/2019) a neskôr podala určovaciu žalobu (o určenie vlastníckeho práva - konanie sp. zn. 38C/26/2021) nie je daný právny dôvod na prerušenie tohto konania. Súd prvej inštancie z vyššie uvedených dôvodov návrh žalobkyne na prerušenie konania nepovažoval za dôvodný, a preto ho zamietol (§ 162 ods. 3 CSP).

5. Prvoinštančný súd pokračoval, že predmetom sporu je nahradenie prejavu vôle žalovaného v postavení predávajúceho na uzatvorenie kúpnej zmluvy so žalobkyňou v postavení kupujúcej, pričom predmetom prevodu má byť spoluvlastnícky podiel žalovaného na vyššie uvedených nehnuteľnostiach evidovaných na liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. H. z dôvodu porušenia predkupného práva žalobkyne podielovými spoluvlastníkmi, F. C., A. B. a manželkou H. B..

6. Medzi stranami nebolo sporným, že žalovaný s predávajúcimi (F. C., A. B. a H. B.) uzatvorili dňa 11.09.2017 kúpnu zmluvu, na základe ktorej sa žalovaný stal podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností. Nebolo tiež sporným, že žalovaný jednostranným právnym úkonom, dňa 03.05.2019 odstúpil od uvedenej kúpnej zmluvy. Odstúpenie od zmluvy je jednostranným adresným právnym úkonom, ktorý ak je v súlade s právom, spôsobí účinky bez ohľadu na vôľu alebo súhlas zmluvného partnera. Zmluva sa následne zrušuje od počiatku a účastníci zmluvného vzťahu sú povinní vydať si navzájom poskytnuté plnenia. Ak však zmluva bola uzavretá písomne, platí, že aj odstúpenie od zmluvy musí byť písomné. Odstúpením od zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnosti zaniká právny titul, na základe ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva, a obnovuje sa pôvodný stav. Jednostranným právnym úkonom odstúpenia od zmluvy zanikajú účinky prevodu nehnuteľnosti na nadobúdateľa a obnovuje sa pôvodný právny stav, teda zo zákona sa obnovuje vlastnícke právo prevodcu. Následný zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nemá konštitutívne účinky a nevykonáva sa vkladom, resp. výmazom vkladu, ale má len deklaratórne účinky a vykoná sa záznamom,

k čomu došlo aj v prejednávacom spore. Žalovaný sa rozhodol odstúpiť od kúpnej zmluvy, pričom odstúpenie doručil predávajúcim dňa 03.05.2019. Títo voči odstúpeniu nenamietali, keďže následne došlo k uzavretiu Dohody o urovnaní. Ak aj žalobkyňa namietala nedostatok vôle pri uzavretí dohody najmä zo strany predávajúcej H. B., táto námietka je podľa názoru súdu pre toto konanie irelevantná. Žalobkyňa uvádzala, že možno mať pochybnosti o tom, že táto predávajúca skutočne mala vôľu uzatvoriť predmetnú dohodu, keďže jej podpis je na samostatnej strane, oddelene od ostatných podpisov, a teda ani nemusela vedieť čo podpisuje. Uvedené nie je pre prejednanú vec podstatné, avšak tu súd poukazuje na to, že podpis predávajúcej H. B. je spolu s podpismi ostatných účastníkov zmluvy (podpisy sú vedľa seba) na návrhu na vykonanie záznamu zo dňa 20.05.2019, ktorý bol predložený Okresnému úradu G., katastrálny odbor. Ak by predávajúca nemala vôľu dňa 06.05.2019 uzavrieť dohodu, zrejme by nepodpisovala ani návrh na vykonanie záznamu dňa 20.05.2019. Odhliadnuc od uvedenej námietky, súd prvej inštancie uviedol, že platnosť, resp. neplatnosť dohody je právnym úkonom medzi žalovaným a predávajúcimi, ktorého žalobkyňa nie je zmluvnou stranou, a teda ona sama nie je aktívne vecne legitimovaná domáhať sa určenia neplatnosti predmetnej dohody. Čo sa týka platnosti odstúpenia od zmluvy, tu má súd za to, že toto bolo vykonané riadne. Keďže kúpna zmluva bola uzavretá písomne, žalovaný od zmluvy odstúpil písomne, listom adresovaným predávajúcim dňa 3.5.2019, ktorý ho v tento deň osobne prevzali. Keďže je odstúpenie jednostranným právnym úkonom, došlo k odstúpeniu od zmluvy dňa 03.05.2019 a zmluva sa zrušila ex tunc, t.j. od počiatku a došlo teda k obnoveniu pôvodnej vlastníckej štruktúry, ako keby k uzavretiu kúpnej zmluvy ani nedošlo. Neplatnosť odstúpenia by mohli namietat len dotknutí účastníci daného právneho úkonu, ktorým žalobkyňa v žiadnom prípade nie je. Odstúpením žalovaného od kúpnej zmluvy došlo teda k obnoveniu pôvodného stavu, a teda právne postavenie žalobkyne sa žiadnym spôsobom nemenilo ani nezhoršilo, naopak zostalo zachované ako pred uzavretím kúpnej zmluvy. Žalobkyňa má teda opäť, v prípade ak by jej právo vyplývajúce z podielového spoluvlastníctva predmetnej nehnuteľnosti bolo nejakým spôsobom porušené, má právo opäť sa domáhať zákonných nárokov vyplývajúcich z jeho porušenia.

7. Na základe vykonaného dokazovania mal prvoinštančný súd za preukázané, že žalovaný nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, keďže na základe odstúpenia od kúpnej zmluvy došlo k obnoveniu pôvodnej vlastníckej štruktúry a vlastníckmi danej nehnuteľnosti sa opäť stali pôvodní vlastníci (predávajúci z kúpnej zmluvy). Keďže pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia, možno konštatovať, že žalovaný nie je v danom spore pasívne vecne legitimovaný, pretože nie je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti a nemožno ho zaviazat' na dané plnenie. Súdne konanie má poskytovať ochranu porušeným alebo ohrozeným právam, avšak za daného skutkového stavu vlastnícke práva žalobkyne aj jej predkupné právo je zachované a nie je ohrozené a obnovením vlastníckej štruktúry po odstúpení od kúpnej zmluvy došlo k obnoveniu pôvodného stavu a preto nie je ani predkupné právo žalobkyne porušené. Súd mal teda za to, že tu absentuje dôvod podanej žaloby a to je ochrana predkupného práva. Žalobkyňa nároky vyplývajúce z podielového spoluvlastníctva zostávajú zachované a aj nároky vyplývajúce z prípadného porušenia jej predkupného práva v budúcnosti. A v prípade ak má žalobkyňa záujem o spoluvlastnícke podiely, môže kedykoľvek požiadať podielových spoluvlastníkov o ich kúpu.

8. Súd prvej inštancie nepovažoval za hospodárne vykonanie výsluchov svedkov F. C., A. B. a H. B., pretože skutočnosti, ktoré mali byť predmetom ich výsluchu (platnosť odstúpenia a dohody), boli v konaní preukázané listinnými dôkazmi. Ich výsluchy považoval súd za nadbytočné. Je v rozpore so zásadou hospodárnosti, aby súd vykonával dokazovanie o platnosti, resp. neplatnosti odstúpenia a dohody, keď platnosť týchto právnych úkonov nie je namietaná účastníkmi týchto úkonov. Z uvedeného dôvodu súd nepripustil ani otázky smerujúce na žalovaného, ktoré sa týkali platnosti, resp. neplatnosti uvedených právnych úkonov, nakoľko to bolo pre toto konanie irelevantné. Za nevhodné súd považoval vykonanie dopytu na Okresný úrad G., katastrálny odbor za účelom zistenia vadnosti návrhu na vykonanie záznamu, keďže súd mal z už predložených listín za preukázané, že k vykonaniu záznamu došlo a žalovaný nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností. Ak aj boli v návrhu na vykonanie záznamu vady, tieto boli následne účastníkmi odstránené. Ak žalobkyňa má záujem o kúpu daných podielov, je potrebné sa tohto nároku domáhať voči podielovým spoluvlastníkom a nie osobe, ktorá vlastníkom v čase rozhodovania súdu nie je.

9. Na základe vykonaného dokazovania mal prvoinštančný súd za preukázané, že žalovaný nie je v prejednávanej veci o nahradenie prejavu vôle pasívne vecne legitimovaný, preto žalobu považoval za nedôvodnú a v celom rozsahu ju zamietol.

10. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď žalovaný bol v konaní plne úspešný, keďže žaloba bola zamietnutá v celom rozsahu. To v konečnom dôsledku znamená nárok žalovaného voči žalobkyni na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 100%. V konaní pritom nebol žalobkyňou tvrdý a súd sám nezistil žiaden dôvod na uplatnenie § 257 CSP. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

11. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podala prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobkyňa, pričom uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) a zároveň podľa § 389 ods. 2 CSP zrušil vrátane rozhodnutia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania a to i z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti, pretože súd sa k niektorým jej námietkam nevyjadruje vôbec alebo nedostatočne.

12. V časti I. odvolania – stručné zhrnutie zdôraznila, že druhá strana až po prevzatí jej uplatnenia si zákonných nárokov spísali dokumenty, ktoré antidatovali a následne podali na kataster návrh na zápis zrušenia prevodu. Odstúpenie od zmluvy a dohoda o urovaní sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi, keďže ich jediným účelom je obísť zákon a zabrániť jej domáhať sa svojho zákonného práva na odkúpenie podielov. Na preukázanie svojich tvrdení (absolútnej neplatnosti predmetných dokumentov ako aj vôle jednej zo spoluvlastníčok) navrhla vykonanie dôkazov ich výsluchmi, čo súd odmietol. Súd konal vyše tri roky prietahovo a keď konanie vstúpilo do svojho štvrtého roka, urýchlene ho ukončil aj za cenu nevykonania navrhnutých dôkazov.

13. V časti II. odvolania – k odôvodneniu napadnutého rozsudku poukázala na to, že súd skonštatoval, že nie je aktívne legitimovaná domáhať sa neplatnosti predmetnej dohody a že tieto úkony sú platné. Súd sa však vôbec nezaoberal jej tvrdeniami o tom, že predmetné úkony sú neplatné pre ich rozpor s dobrými mravmi a pre obchádzanie zákona. Súd sa k týmto námietkam absolútnej neplatnosti vôbec nevyjadril a odmietol v tomto smere vykonať dokazovanie.

14. V časti III. – k procesnému postupu súdu a k neprerušeniu konania odvolateľka uviedla, že z dôvodu, že po podaní žaloby došlo k zmene v zápise vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam v prospech bývalých spoluvlastníkov, rozšírila svoj žalobný návrh a požadovala i určenie, že žalovaný je vlastníkom predmetných nehnuteľností, Rešpektuje postup súdu, ktorým toto podanie vyhodnotil nie ako zmenu žaloby, ale ako nový návrh a o tomto začal konať v samostatnom konaní. Nie je však pravdivé tvrdenie súdu, že o takomto postupe boli riadne oboznámení, keď strany oboznámil až dňa 19.1.2023, teda posledný deň prvoinštančného konania, teda po 2,5 roka od tohto návrhu. To, že súd svojím postupom vytváral medzi účastníkmi procesnú neistotu vyplýva nielen z námietok v jej podaní zo dňa 1.4.2021, ale aj z prednesu jej právneho zástupcu a právnej zástupkyne žalovaného na pojednávaní dňa 13.10.2022, pričom považuje za vhodné, aby si odvolací súd vypočul skutočný prednes zo zvukového záznamu. Keďže žalobkyňa mala vedomosť, že v danej veci začal súd konať pod sp. zn. 38C/26/2021, navrhla prerušenie tohto konania, súd však jej návrh zamietol dôvodiac údajnou hospodárnosťou konania a záujmom, aby sa netvorili prietahy. Tento dôvod odvolateľka považuje za úsmevný, keď súd sám prietahovo dlhodobo v tejto veci konal. Ako dôkaz označila spis Okresného súdu Trnava sp. zn. 38C/26/2021. Odvolateľka zastáva názor, že ak súd odmietal vykonať dokazovanie ohľadne neplatnosti odstúpenia od predmetnej zmluvy a zároveň je v inom konaní riešená otázka vlastníckeho práva žalovaného, mal konanie prerušiť a ak tak neurobil, hrubo pochybil.

15. V bode IV. odvolania - k nesprávnemu právnemu posúdeniu a k odmietnutiu vykonania dôkazov, odvolateľka poukázala na oprávnenia spoluvlastníka, ktorého predkupné právo bolo porušené s tým, že ona uplatnila svoju zákonnú voľbu a požiadala nového vlastníka (žalovaného) o predaj spoluvlastníckeho podielu. To, čo nasledovalo, malo len jeden cieľ, zabrániť jej v uplatnení si jej zákonného práva. Je podľa nej absolútne evidentné, že predloženou dohodou o urovaní sa žalovaný snaží vyhnúť právnym následkom z porušenia jej predkupného práva. Tieto listiny boli spísané účelovo, narýchlo a boli antidatované. Je totiž absurdné, že zmluvné strany ani len nedohodli v akej časti sa mala vrátiť kúpna cena za nehnuteľnosti predstavujúce ich predmet, keďže odstúpenie sa týka len niektorých z nich. Podľa nej odstúpenie od zmluvy a dohoda o urovaní sú antidatované a spísané až po tom, čo žalovanému formálne doručila svoju výzvu. Toto odstúpenie zároveň neboli ničím podložené, keďže na

odstúpenie od zmluvy neexistoval žiaden zákonný, ani zmluvný dôvod, čo potvrdil i sám žalovaný vo svojej výpovedi. Odstúpenie od kúpnej zmluvy a dohoda o urovnaní sú absolútne neplatné právne úkony pre ich rozpor s § 39 Občianskeho zákonníka, keďže obchádzajú zákon a zároveň sú v rozpore s dobrými mravmi. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku ale vyplýva, že okolnosti, motívy a dôvody uzavretia dohody o urovnaní, ako i odstúpenie od kúpnej zmluvy sú irelevantné a nemá zmysel z tohto pohľadu skúmať ich platnosť, čo odvolateľka považuje za hrubo nesprávne. Ak by bol totiž takýto názor správny, znamenalo by to, že každý kto nadobudol spoluvlastnícky podiel napriek porušeniu predkupného práva, mohol by bez akýchkoľvek následkov zmať zákonné právo žiadať o odkúpenie tohto podielu, ktoré by malo obídenému spoluvlastníkovi prináležať. K tejto otázke navrhla vypočuť všetky strany dohody a zároveň navrhla vykonanie dôkazu listinami z Okresného úradu G., katastrálneho odboru. Vykonanie týchto dôkazov súd odmietol. Výsluchy sporových strán súd vykonal až po tom, čo na tom právny zástupca žalobkyne nástojil na pojednávaní, avšak nepripustil takmer žiadne otázky týkajúce sa platnosti namietaných právnych úkonov, napriek tomu, že žalovaný ani nevedel uviesť, prečo odstúpil od kúpnej zmluvy, resp. tvrdil, že k žiadnemu porušeniu zmluvy, či zákona nedošlo. Pre odvolateľku je preto nepochopiteľné, prečo súd odmietol vykonať v tomto smere dokazovanie. Napriek tomu, že žalobkyňa v konaní tvrdila, že dohoda o urovnaní a odstúpenie od kúpnej zmluvy sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi, napriek tomu, že žalovaný sám potvrdil, že na odstúpenie od zmluvy nemal žiaden zákonný ani zmluvný dôvod, tak súd jej neumožnil vykonanie žiadnych dôkazov, ktorými chcela neplatnosť týchto úkonov preukázať. Takýto postup považuje za vážne porušenie jej procesných práv, práva na súdnu ochranu a práva na rovnosť sporových strán. V tejto súvislosti považuje za absolútne nevyhnutné, aby sa odvolací súd oboznámil s priebehom pojednávania zo dňa 19.1.2023 zvukovým záznamom. Za nepravdivé označila tvrdenie súdu prvej inštancie v bode 30 odôvodnenia, že nebolo sporným, že žalovaný jednostranným právnym úkonom dňa 3.5.2019 odstúpil od uvedenej kúpnej zmluvy, keďže žalobkyňa v konaní túto skutočnosť opakovane sporovala a uvádzala, že daný doklad bol evidentne antidatovaný a teda k odstúpeniu nemohlo dôjsť 3.5.2019, čo súd odignoroval.

16. V záverečnom bode V. odvolateľka zhrnula, že prvoinštančný súd hrubým spôsobom porušil jej ústavné práva na súdnu ochranu a zásadu rovnosti strán, celú vec a riešené otázky nesprávne právne vyhodnotil a zrejme i preto jej odoprel možnosť preukázať jej tvrdenia a v podstate všetky ňou navrhnuté dôkazy odmietol vykonať. Takto konal údajne z dôvodov hospodárnosti, čo je nelogické, keďže sám v predmetnom i v súvisiacom konaní dlhodobo konal a koná priesťahovo.

17. Žalovaný odvolanie nepodal. K doručenému odvolaniu žalobkyne predložil prostredníctvom svojho právneho zastúpenia písomné vyjadrenie. V úvode poukázal na to, že odvolateľka nesprávne označila napádaný rozsudok, keď uviedla iba sp. zn. 38C/28/2019 a správne malo byť 38C/28/2019-100. Podľa žalovaného odvolateľka síce formálne vymenúva odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP, avšak následne v odvolaní už absentuje vymedzenie jednotlivých odvolacích dôvodov, napríklad akú inú vadu má konanie, ktorá mohla mať za následok nesprávne právne posúdenie veci, k akým nesprávnym skutkovým zisteniam súd dospel, na základe akých vykonaných dôkazov, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci a podobne.

18. K bodu I. odvolania uviedol, že zákonné právo na odkúpenie podielov žalobkyne zostalo zachované. Žalobkyňa ostatným spoluvlastníkom konkrétnu ponuku na odkúpenie nedala. K námietke žalobkyne, že súd odmietol vykonať návrhy na dokazovanie výsluchmi, je potrebné uviesť, že súd vypočul žalobkyňu, ako aj žalovaného, pričom na otázku súdu aké skutočnosti má výsluch svedkov preukázať, žalobkyňa resp. jej právny zástupca na pojednávaní 19.1.2023 sa nevyjadril a súd vyhodnotil, že výsluch navrhnutých svedkov by bol z hľadiska konania, kde boli predložené listinné dôkazy nevhodný s odkazom na ust. § 195 ods. 1 a § 196 ods. 1 CSP. Žalovaný pokračoval, že výsluch je iba podporným dôkazom a je v dispozícii súdu, či nariadi výsluch strán alebo svedkov. Nakoľko súd mal v konaní preukázané skutkové okolnosti z listinných dôkazov, bol výsluch strán, ako aj svedkov neúčelný a nevhodný, súd však napriek tomu výsluch strán vykonal. V tejto súvislosti odkázal na ZSP 6/2020. Pokračoval, že v bode 33 napadnutého rozsudku sa súd vysporiadal s otázkou, prečo nevykonal výsluch navrhnutých svedkov aj prečo nevykonal dopyt na Okresný úrad G., katastrálny odbor. Keďže žalovanému nie je zrejmé, čo má žalobkyňa na mysli, keď uvádza, že rozsudok ignoruje štandardné procesné postupy, ktoré nešpecifikuje, žalovaný sa k tejto námietke nevie vyjadriť. Pokiaľ ide o odvolateľkou tvrdené priesťahy, je potrebné uviesť, že žaloba bola podaná na súd v roku 2019, kedy bola doručená žalovanému. Následne v roku 2020 až 2022 bolo obdobie, kedy bolo potrebné dodržiavať protipandemické opatrenia. V roku 2022 súd doručil žalovanému vyjadrenie žalobkyne zo dňa 7.10.2019

pod novou spisovou značkou, aby sa k nemu vyjadril a následne 13.10.2022 sa uskutočnilo prvé pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19.1.2023, kedy súd vo veci rozhodol. V prípade, že žalobkyňa mala za to, že súd nekonal, bez prieťahov mohla využiť právo podať sťažnosť predsedovi súdu, resp. sťažnosť vo veci porušenia svojich práv na Ústavný súd SR, čo neurobila.

19. K bodu II. odvolania, k odôvodneniu napádaného rozsudku, žalovaný uviedol, že súd v bode 30 rozsudku objasnil a vysporiadal sa s námietkami žalobkyne. Existenciu sporu o platnosť odstúpenia od zmluvy musí správa katastra skúmať obligatórne, teda musela skúmať, či neexistuje spor ohľadne platnosti odstúpenia od zmluvy. Ak by spor existoval, teda ak by platnosť odstúpenia od zmluvy spochybnila niektorá zo zmluvných strán, správa katastra by nemohla vykonať záznam vlastníckeho práva a otázku platnosti by musel skúmať súd v civilnom súdnom konaní, pričom aktívne legitimovanými sú len zmluvné strany. Následným uzatvorením dohody o urovnaní zmluvné strany len deklarovali svoju vôľu, že odstúpenie od zmluvy jedným účastníkom zmluvy bolo adresované druhému a tento nenamietala platnosť odstúpenia. Nakoľko žiadna zo zmluvných strán v čase odstúpenia od zmluvy, ani v čase katastrálneho konania, ani v čase súdneho konania nenamietala platnosť odstúpenia od zmluvy, je možné konštatovať, že došlo k akceptácii platnosti vykonaného odstúpenia od zmluvy, pričom nie je možné považovať za spravodlivé, aby tretí subjekt zasahoval do zmluvnej voľnosti strán. V konaní je základnou právnou otázkou, či subjekt, ktorého prejav vôle má byť na kúpnej zmluve nahradený, je alebo nie je vlastníkom nehnuteľnosti, ktorá má byť predmetom prevodu. Súd môže vychádzať len z aktuálnej výpisu z katastra nehnuteľností, pričom v čase podania žaloby, ako aj v čase rozhodnutia súdu žalovaný nebol a nie je vlastníkom dotknutej nehnuteľnosti. Následne žalovaný poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 18.4.2018 sp. zn. I.ÚS 131/2018, v ktorom ústavný súd okrem iného uviedol, že zrušením (ukončením) zmluvy v dôsledku odstúpenia (obdobne o dovolaní sa jej neplatnosti) ide o stav, keď zaniká efektívna možnosť dovolávať sa práva na kúpu spoluvlastníckeho podielu podľa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka z porušenia predkupného práva v zmysle § 140 Občianskeho zákonníka. Odstúpenie od zmluvy je totiž jedným z právnych nástrojov na dosiahnutie zrušenia zmluvy. Využitím práva odstúpiť od zmluvy dochádza k zániku záväzkov zo zmluvy a k naplneniu jednej z výnimiek zásady pacta sunt servanda. Pokiaľ sa oprávnení spoluvlastníci pri porušení predkupného práva nedovoľovali neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a Občianskeho zákonníka a domáhali sa len nadobudnutia prevedeného spoluvlastníckeho podielu podľa § 603 ods. 3 OZ, ide o situáciu, keď platnosť zmluvy a jej právne účinky zostávajú zachované, čo samo osebe zakladá právnú možnosť odstúpenia od takejto zmluvy a jednak možnosť uplatňovať zostávajúce nároky plynúce z porušenia predkupného práva. Zrušením (ukončením) zmluvy v dôsledku odstúpenia (obdobne i dovolania sa jej neplatnosti) ide o stav, keď zaniká efektívna možnosť dovolávať sa práva na kúpu spoluvlastníckeho podielu podľa § 603 ods. 3 OZ z porušenia zákonného predkupného práva v zmysle § 140 Občianskeho zákonníka. Odstúpenie od zmluvy je totiž jedným z právnych nástrojov na dosiahnutie zrušenia zmluvy. Ústavný súd konštatoval, že nenachádza žiadne relevantné dôvody, ktoré by z ústavnoprávneho hľadiska boli spôsobilé spochybniť imanentný záver krajského súdu, že po navrátení veci do pôvodného stavu obnovením pôvodnej štruktúry vlastníckych (spoluvlastníckych) práv k nehnuteľnostiam, spoluvlastníci, ktorých zákonné predkupné právo bolo pôvodne porušené sa už nemôžu úspešne domáhať na bývalých nadobúdateľoch predaja spoluvlastníckeho podielu. Žalovaný dodal, že nárok žalobkyne na nahradenie prejavu vôle nie je nadradený právu na odstúpenie od zmluvy a preto odstúpenie zmluvy je v súlade so zákonom.

20. V bode V. vyjadrenia žalovaný k vylúčeniu na samostatné konanie rozšírenia žaloby žalobkyne, s poukazom na čl. 11 ods. 1 CSP uviedol, že má za to, že súd správne ustálil procesný postup, ktorý objasnil v bodoch 9 a 10 odôvodnenia rozsudku. Žalobkyňa pôvodnou žalobou zo dňa 8.7.2019 žiadala nahraďiť prejav vôle žalovaného 1 na kúpnej zmluve, pričom ide o žalobu na plnenie v zmysle § 137 písm. a) CSP (sp. zn. 38C/28/2019). Žalobkyňa stanoviskom zo dňa 7.10.2019 rozširuje žalobu o určovaciu žalobu, pričom ide o žalobu na určenie, či tu právo je alebo nie je v zmysle § 137c CSP (38C/26/2021). Ak žalobkyňa žiada určiť, či tu právo je alebo nie je, nie je možné takéto podanie kvalifikovať ako rozšírenie žaloby, nakoľko žiada niečo iné t.j. nešlo by o zmenu žaloby a preto nebolo možné predmetné podanie zo dňa 7.10.2019 posúdiť ako zmenu žaloby a neostávalo iné, ako toto podanie posúdiť len ako nový návrh a vylúčiť ho na samostatné konanie. Žalovaný pokračoval, že súdy poskytujú ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam, pričom v konaní nebolo preukázané, že právo žalobkyne je porušené alebo ohrozené, t.j. súd nemal akú ochranu žalobkyne poskytnúť. Rovnako žalobkyňa podaním zo dňa 7.10.2019 rozšírila žalobu o ďalších žalovaných, avšak neuviedla akú žalobnú žiadosť voči uvedeným subjektom uplatňuje. Ak je určovací žalobný návrh prejudiciálnou otázkou pre žalobný nárok

na plnenie, konzumuje určovací žalobný nárok. Žaloba na plnenie vytvára preto prekážku začatého súdneho konania t.j. litispendencie pre určovaciu žalobu (komentár CSP).

21. K bodu III. odvolania žalovaný uviedol, že už prípisom zo dňa 8.8.2023 bola stranám doručená výzva na vyjadrenie sa k žalobe – prípisu zo dňa 7.10.2019 pod novou sp. zn. 38C/26/2021 a následne na pojednávaní 13.10.2022 bola opätovne riešená otázka podania žalobkyne. Pokiaľ odvolateľka nesúhlasí s tým, že súd zamietol jej návrh na prerušenie konania, žalovaný zdôraznil, že podstatnou otázkou pre toto konanie je, či v čase podania žaloby resp. rozhodnutia súdu je predkupné právo porušené, nakoľko žaloba na plnenie má poskytovať ochranu porušenému právu. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že v čase podania žaloby, ako aj v čase rozhodnutia súdu, predkupné právo žalobkyne porušené nebolo a preto nie je splnená základná podmienka žalobného návrhu a to poskytnutie ochrany porušenému právu. Základnou otázkou nie je vlastnícke právo žalovaného, či záujem žalobkyne na kúpe spoluvlastníckych podielov, ale otázka porušenia predkupného práva. Žalovaný zopakoval, že žaloba na plnenie vytvára prekážku začatého súdneho konania t.j. litispendencie pre určovaciu žalobu s tým, že možnosť žaloby na plnenie vylučuje možnosť žaloby na určenie, či tu právny vzťah je alebo nie je. V zmysle § 164 CSP súd môže konanie fakultatívne prerušiť, čo by malo byť skôr reštriktívnou výnimkou ako pravidlom a v zásade súd môže prípadnú predbežnú otázku posúdiť aj sám. Pokiaľ ide o opakovanú námietku ohľadne vykonania dokazovania ohľadom neplatnosti odstúpenia od zmluvy, žalobkyňa nešpecifikuje, ktoré dôkazy súd nevykonal, súd pritom posúdil listinné dôkazy, pričom na dopyt súdu, čo má výsluch svedkov objasniť, sa právny zástupca žalobkyne na pojednávaní nevedel vyjadriť a preto súd predmetné výsluchy nevykonal. Listiny, ktoré boli súdu predložené vyjadrujú vôľu zmluvných strán a žiadna zmluvná strana v katastrálnom konaní nenamietala neplatnosť odstúpenia od zmluvy.

22. K bodu IV. odvolania žalovaný uviedol, že v čase podania žaloby skutkový stav nezodpovedal tvrdeniam uvedeným v žalobe, t.j. že žalovaný je vlastníkom nehnuteľností a že predkupné právo žalobkyne bolo porušené. Súd pritom dospel k záveru, že v čase podania žaloby, ako aj v čase rozhodnutia súdu, predkupné právo žalobkyne nebolo porušené a preto absentuje základ žalobného návrhu a to ochrana porušenému alebo ohrozenému právu. Primárnym nárokom nie je nárok na predaj spoluvlastníckeho podielu, ale otázka, či je predkupné právo porušené, čo nie je, a preto nemal súd akú ochranu poskytnúť, nakoľko predkupné právo žalobkyne zostalo zachované. K otázke žalobkyňou tvrdenej neplatnosti odstúpenia od zmluvy a dohody o urovnaní žalovaný poukázal na to, že jej právna situácia sa nezhoršila, naopak bolo zachované jej predkupné právo, ktorého porušenie namieta. Žiadne právo žalobkyne nie je porušené ani ohrozené. Odstúpenie od zmluvy je jednostranný právny úkon adresovaný druhej zmluvnej strane, pričom žalobkyňa nie je zmluvnou stranou a preto nie je aktívne legitimovaná domáhať sa neplatnosti tohto právneho úkonu. Odstúpením od zmluvy nastávajú účinky ex tunc, t.j. zmluva sa zrušuje od samého začiatku. Žalovanému nie je zrejmé, v čom neplatnosť právnych úkonov má spočívať, keď žalobkyňa nešpecifikuje aký zákon majú predmetné právne úkony obchádzať a v čom spočíva ich rozpor s dobrými mravmi. Žalobkyňa zostali zachované všetky práva ako pred uzatvorením kúpnej zmluvy, t.j. jej právne postavenie sa nezmenilo ani nezhoršilo, a preto právny úkon, ktorým sa de facto neporušujú práva iného subjektu resp. sa jeho práva obnovujú, nie je možné považovať za rozporný s dobrými mravmi. Súdne konanie má poskytovať ochranu porušeným alebo ohrozeným právam, pričom vlastnícka štruktúra podielových spoluvlastníkov bola už pred podaním žaloby rovnaká ako pred uzatvorením predmetnej kúpnej zmluvy, a preto žaloba nie je dôvodná. Nakoľko žalovaný nebol v čase podania žaloby, ani nie je v čase rozhodnutia súdu vlastníkom dotknutých nehnuteľností, je žalobný návrh nevykonateľný, nakoľko nie je možné zaviazať žalovaného na plnenie, ktoré je nemožné. Právo vyplývajúce z predkupného práva nie je nadradené právu vyplývajúcejmu z kúpnej zmluvy, zmluvná voľnosť predstavuje možnosť nielen zmluvu uzatvoriť, ale rovnako od nej odstúpiť, resp. ju dohodou zrušiť. Žalovaný len využil svoje právo od zmluvy odstúpiť, pričom zmluvné strany v katastrálnom konaní odstúpenie nenamietali a preto v záujme zachovania zmluvnej voľnosti a právnej istoty nie je možné, aby tretia strana namietala neplatnosť právnych úkonov, ktorých nie je účastníkom, pričom žalovaná namietala neplatnosť odstúpenia od zmluvy, ktorým sa obnovil pôvodný stav a ktorým bolo zachované jej predkupné právo. Súd nepripustil otázky týkajúce sa neplatnosti namietaných právnych úkonov, nakoľko nesúviseli s predmetom konania, pričom súd posúdil platnosť dokumentov z listinných dôkazov a preto výsluch navrhnutých svedkov bol neúčelný a nehospodárny. Žalovaný od kúpnej zmluvy odstúpil, keď sa dozvedel o zlých spoluvlastníckych vzťahoch a zrejmého porušenia predkupného práva. Neuviedol, ani netvrdil, že nedošlo k porušeniu zákona. Ak v prípade predmetnej kúpnej zmluvy existoval dôvod relatívnej neplatnosti, ktorú žalobkyňa neuplatnila, pozerá sa

na ňu ako na platný právny úkon. Aj keď bolo porušené predkupné právo, to ešte neznamená, že toto právo by bolo silnejšie a zabraňovalo by žalovanému odstúpiť od kúpnej zmluvy. Úkonom odstúpenia od kúpnej zmluvy bolo zákonným spôsobom odstránené porušenie práva. Takýto postup bol možný, keďže predmetná kúpna zmluva nebola napadnutá relatívnou neplatnosťou právneho úkonu. Bolo len na žalobkyni, aké právo z porušenia predkupného práva uplatní a tým, že neuplatnila relatívnu neplatnosť právneho úkonu (predmetnej kúpnej zmluvy) a právny úkon bol teda naďalej platný, nie je možné zabrániť realizovať výkon práva, ktorým je právo od zmluvy odstúpiť alebo zmluvy zrušiť dohodou. Podľa žalovaného odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, nakoľko nie sú naplnené ňou uplatnené odvolacie dôvody, rozsudok je vecne správny, nie je predčasný, ani arbitrárny, a preto žalovaný navrhuje, aby odvolací súd predmetný rozsudok potvrdil a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania.

23. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu k bodu II. uviedla, že rozsudok je riadne označený spisovou značkou a dňom jeho vydania. Nie je pravdou, že jej odvolanie neobsahuje vymedzenie jednotlivých odvolacích dôvodov, keďže to z obsahu odvolania s poukazom na § 124 ods. 1 CSP jednoznačne vyplýva.

24. K bodu III. vyjadrenia žalovaného uviedla, že jeho tvrdenie o tom, že jej predkupné právo malo zostať zachované, považuje za nesprávne a zavádzajúce, rovnako ako tvrdenie, že sa vraj nedomáhala odkúpenia podielov, keďže sa ho domáhala výzvou zo dňa 7.5.2019. Žalovaný neuvádza pravdu, keď tvrdí, že odvolateľka nekonkretizovala aké výsluchy požaduje vykonať a taktiež nie je pravdou, že v konaní neuviedla, čo tým chce preukázať, vyplýva to zo zápisnice z pojednávania 19.1.2023. Vyjadrenie žalovaného, že výsluch svedka má byť iba „podporným dôkazom“, považuje za právnu fabuláciu. Ne/rozpor napádaných dokumentov s dobrými mravmi nemôže byť preukázaný len samotným obsahom týchto listín a preto má za to, že výsluchy svedkov mali byť vykonané. Pokiaľ ide o jej tvrdenie, že súd ignoroval štandardné procesné postupy, má tým na mysli, že súd neprerušil konanie do skončenia označeného konania.

25. K bodu IV. vyjadrenia žalovaného uviedla, že nesúhlasí s názorom žalovaného, podľa ktorého sa súd dostatočne vysporiadal s jej tvrdeniami o neplatnosti odstúpenia od zmluvy a dohody o urovaní. To, že strany súhlasia s odstúpením a následnou dohodou o urovaní, predsa nemôže automaticky preukazovať, že tieto úkony nemôžu byť v rozpore s dobrými mravmi a nemôžu obchádzať zákon. Zápisy v katastri nehnuteľností sa riadia zásadou materiálnej publicity, teda že údaje katastra nehnuteľností sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. To znamená, že katastrálny orgán vykoná zápis i keď je tento nesprávny. Zdôraznila, že ona namieta, že s predmetnými úkonmi bol na jej úkor obídenný zákon a tieto sú v rozpore s dobrými mravmi, čo by spôsobovalo absolútnu neplatnosť týchto úkonov a takéto nie je možné konvalidovať tým, že žiadna zo strán neplatnosť nenamieta. I keď formálne bolo možné od predmetnej kúpnej zmluvy odstúpiť, tak takéto odstúpenie, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi alebo by obchádzalo zákon by bol neplatným právny úkonom.

26. K bodu V. vyjadrenia žalovaného k rozšíreniu žaloby a námietke litispendencie žalobkyňa uviedla, že považuje za nadbytočné sa k tejto veci vyjadrovať a odkázala na argumentáciu jej právneho zástupcu v priebehu konania.

27. K bodu VI. Vyjadrenia žalovaného k neprerušeniu konania súdom odkázala na bod III. jej odvolania.

28. K bodu VII. vyjadrenia žalovaného uviedla, že tvrdí, že súd nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a zároveň vec nesprávne právne posúdil, a preto považuje za predčasné na tu obsiahnutú argumentáciu žalovaného reagovať. Navrhovanými a nevykonanými dôkazmi chcela preukázať neplatnosť odstúpenia a následnej dohody o urovaní. Do vykonania dokazovania v tomto smere považuje túto otázku za spornú a preto argumentáciu v tomto smere v odvolacom konaní až do vykonania dokazovania za predčasnú.

29. K ostatným častiam vyjadrenia žalovaného nepovažuje za potrebné sa osobitne vyjadrovať. Tvrdí, že predmetné odstúpenie od zmluvy a následná dohoda o urovaní sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi, preukázanie čoho jej však nebolo umožnené. Ďalšiu právnu argumentáciu preto bez vyriešenia tejto otázky považuje za nadbytočnú a irelevantnú.

30. Žalovaný k vyjadreniu žalobkyne zotrval na tom, že konkretizácia formálne uplatnených odvolacích dôvodov v odvolaní absentuje, keď odvolateľka nevymedzila napríklad akú vadu má konanie, ktorá mohla mať za následok nesprávne právne posúdenie veci. Žalovaný predtým poukázal na vyjadrenie žalobkyne na pojednávaní dňa 19.1.2023, keď uviedla, že napriek záujmu o odkúpenie podielov, ostatným spoluvlastníkom konkrétnu ponuku na odkúpenie nedala. K žalobkyňou navrhnutým výsluchom zopakoval, že jej právny zástupca na pojednávaní 19.1.2023 neuviedol, ako skutočnosti má výsluch svedkov preukázať a preto súd výsluch svedkov nenariadil. Otázky, ktoré mali smerovať svedkom sa netýkali predmetu konania a preto súd vyhodnotil, že výsluch navrhnutých svedkov by bol z hľadiska konania, kde boli predložené listinné dôkazy, nevhodný. S poukazom na ust. § 195 ods. 1 a § 196 ods. 1 CSP žalovaný zdôraznil, že nie je povinnosťou súdu nariadiť výsluch strany, resp. svedka. Žalovaný vo vyjadrení uvádzal len to, že výsluch je podporným dôkazom, a nie doplnkovým dôkazným prostriedkom, ako uvádza žalobkyňa. Listiny, ktoré boli v konaní predložené, sú prejavom vôle osôb, ktoré ich podpísali, pričom žiadna z nich, ktorá svoju vôľu v predložených listinných dôkazoch prejavila, ju nespochybnila, ani nespochybňuje. K námietke žalobkyne, že neuviedla, akým spôsobom mal súd ignorovať štandardné procesné postupy s poukazom na § 164 CSP, žalovaný uviedol, že nie je povinnosťou súdu, ale možnosťou konanie prerušiť. Opakovane uviedol, že ak je určovací žalobný návrh prejudiciálnou otázkou pre žalobný nárok na plnenie, žalobný nárok na plnenie konzumuje určovací žalobný nárok. Žaloba na plnenie vytvára preto prekážku začatého súdneho konania, t.j. litispendencie pre určovaciu žalobu, aj keď žalobkyňa s uvedeným právnym názorom nesúhlasí.

31. Žalovaný zopakoval, že odstúpenie od zmluvy je právom zmluvnej strany, nakoľko zo strany žalobkyne nebola napadnutá platnosť zmluvy, od ktorej žalovaní odstúpili, je možné od takejto zmluvy odstúpiť, resp. sa dohodnúť aj na zrušení zmluvy. Zmluvná voľnosť strán spočíva nielen v tom zmluvu uzatvoriť, ale aj v tom od zmluvy odstúpiť, resp. zmluvu zrušiť. Zopakoval tiež, že existenciu sporu o platnosť odstúpenia od zmluvy musí príslušný okresný úrad, katastrálny odbor, skúmať obligatórne. Pokiaľ žalobkyňa uvádza, že na jej úkor bol obídnený zákon, neuvádza aký zákon bol obídnený, v čom spočíva jej ujma a opätovne nešpecifikuje rozpor s dobrými mravmi, keď práve vykonanými úkonmi sa obnovila vlastnícka štruktúra a predkupné právo žalobkyne. Pokiaľ žalobkyňa uvádza, že považuje za predčasné sa vyjadrovať k skutkovému a právnemu stavu, nakoľko súd nevykonal ňou navrhnuté dôkazy, žalovaný poukázal na zásadu koncentrácie konania. Podľa žalovaného v žalobe aj v ďalších procesných úkonoch absentuje splnenie povinnosti tvrdenia, t.j. v čom spočíva rozpor s dobrými mravmi a v čom spočíva obchádzanie zákona, pokiaľ ide o zmluvnú dokumentáciu, v ktorej žalobkyňa nie je zmluvnou stranou. Súd vec právne a procesne posúdil, keď nevykonal výsluch svedkov, nakoľko žalobkyňa nešpecifikovala a neuniesla povinnosť tvrdenia, nakoľko v čase podania žaloby aj v priebehu konania bol skutkový stav jasný a nepochybný a to, že žalovaný nie je vlastníkom nehnuteľností, ktorých sa žalobkyňa domáha a jej predkupné právo nebolo v čase podania žaloby, ani v priebehu konania porušené. Primárnou otázkou v konaní bolo, že žalobkyňa sa domáhala ochrany porušeného predkupného práva, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v čase podania žaloby právo žalobkyne nebolo porušené a preto súd nemal akú ochranu žalobkyňi poskytnúť, nakoľko jej predkupné právo zostalo zachované. Nakoľko žalovaný nebol v čase podania žaloby, ani nie je v čase rozhodnutia súdu vlastníkom dotknutých nehnuteľností, je žalobný návrh aj nevykonateľný, nakoľko nie je možné žalovaného zaviazat' na plnenie, ktoré je nemožné. V závere žalovaný navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku a priznanie mu náhrady trov konania.

32. Žalobkyňa predložila doplnenie svojho predchádzajúceho vyjadrenia, v ktorom poukázala na to, že odvolací súd v Trnave v konaní pod sp. zn. 24Co/34/2023 rozhoduje o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Trnava vydanom v konaní 27C/32/2022, pričom skutkový stav oboch vecí je značne obdobný. Súd ale v danom konaní na rozdiel od tohto konania skúmal, či existoval zákonný alebo zmluvný dôvod odstúpenia od zmluvy a dospel k záveru, že tento neexistoval a preto je predmetné odstúpenie od zmluvy neplatné.

33. Vo svojom následnom vyjadrení žalovaný uviedol, že nakoľko predmetné rozhodnutie Okresného súdu Trnava sp. zn. 27C/32/2022 žalobkyňa nepredložila, nemá možnosť sa k jeho skutkovým a právnym záverom vyjadriť a teda ani vyhodnotiť, či ide o naozaj obdobný skutkový stav, čím dochádza k porušeniu rovnosti zbraní. Predmetné rozhodnutie bolo údajne vydané dňa 22.12.2022, teda predtým ako sa uskutočnilo pojednávanie v danej veci 19.1.2023, teda ho žalobkyňa mala predložiť najneskôr na pojednávaní, prípadne v podanom odvolaní, či vo vyjadrení po podanom odvolaní. Vzhľadom na zásadu koncentrácie konania by súd nemal na uvedené vyjadrenie žalobkyne prihliadať. Žalovaný opätovne

zdôraznil, že predkupné právo nebolo v čase podania žaloby, ani v priebehu konania porušené, ani ohrozené a preto súd nemal akú ochranu žalobkyni poskytnúť. Následne žalovaný opakovane poukázal na závery vo veci I.ÚS 131/2018. Pokračoval, že nakoľko žalobkyňa neuplatnila námietku relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorou bol prevedený podiel, preto sa na predmetný úkon pozerá ako na úkon platný, od ktorého môže žalovaný odstúpiť, napríklad v zmysle § 597 ods. 2 OZ, resp. môže dôjsť aj k zrušeniu zmluvy dohodou zmluvných strán. Zmluvné strany v danom prípade nenamietali odstúpenie od kúpnej zmluvy, čím de facto prejavili súhlas so zrušením zmluvy a preto nie je pochybnosť, že prejav vôle zmluvných strán smeroval k zrušeniu zmluvy, t.j. zrušenie zmluvy je prejavom vôle zmluvných strán a realizáciou ich práva vyplývajúcich zo zmluvy, ku ktorému patrí aj právo zmluvu zrušiť, či ukončiť. Žalovaný nie je, ani nebol v čase podania žaloby, vlastníkom spoluvlastníckeho podielu, preto žaloba o nahradenie prejavu vôle uzavrieť kúpnu zmluvu so žalovaným, nie je žalobou procesne prípustnou a dôvodnou, nakoľko takúto žalobu možno podať len voči nadobúdateľovi spoluvlastníckeho podielu, na ktorého bol spoluvlastnícky podiel prevedený. Motiváciou konania žalobkyne bola pohnútko nadobudnúť vlastnícke právo a nie ochrana porušeného predkupného práva. Žalovaný má za to, že súd prvého stupňa vec správne právne posúdil, keď uviedol, že absentuje dôvod podanej žaloby a to je ochrana predkupného práva, nakoľko v čase podania žaloby aj v čase rozhodnutia súdu predkupné právo žalobkyne nebolo a ani nie je porušené.

34. Ďalšie podania v odvolacom konaní strany do spisu nedoručili.

35. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku – ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v intenciách podaného odvolania dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP).

36. Predmetom konania je nahradenie prejavu vôle žalovaného uzatvoriť so žalobkyňou kúpnu zmluvu o prevode spoluvlastníckeho podielu v znení podľa petitu žaloby, z titulu realizácie práva žalobkyne ako spoluvlastníčky, ktorej predkupné právo bolo prevodom spoluvlastníckeho podielu na žalovaného porušené, v zmysle § 603 ods. 3 OZ.

37. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý je v danom prípade viazaný ako rozsahom, tak i dôvodmi uplatnenými v odvolaní, bolo preskúmať napadnutý rozsudok v celom jeho rozsahu, teda i vo výroku I. majúceho charakter uznesenia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, tak i vo výroku II., ktorým bola žaloba zamietnutá, včítane závislého výroku III. o náhrade trov konania, v kontexte odvolacích dôvodov žalobkyne popísaných vyššie, a to so zameraním sa na posúdenie prioritne správnoti procesného postupu súdu v tom, že návrh na prerušenie konania zamietol, a následne či boli splnené zákonné podmienky pre nahradenie prejavu vôle žalovaného v zmysle § 603 ods. 3 OZ.

38. Výrokom I. preskúmaného rozsudku prvoinštančný súd v súlade s ust. § 162 ods. 3 CSP spolu s rozhodnutím vo veci samej, rozhodol o zamietnutí návrhu žalobkyne na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 38C/26/2021 (o určenie vlastníckeho práva žalovaného k spoluvlastníckemu podielu na dotknutých nehnuteľnostiach). Keďže žalobkyňa podľa obsahu odvolania (čl. 11 ods. 1 Základných princípov CSP v spojení s ust. § 124 ods. 1 CSP) uplatnila odvolací dôvod i v zmysle § 365 ods. 2 CSP a v prípade jeho danosti by v zmysle § 389 ods. 2 CSP (na ktorý odvolateľka odkazuje) musel odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej a zároveň aj predmetné uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, bolo nevyhnutným, aby sa odvolací súd prioritne vysporiadal s dôvodnosťou uplatnenia tohto odvolacieho dôvodu.

39. Zamietnutie návrhu na prerušenie konania prvoinštančný súd zdôvodnil v ods. 18 až 21 odôvodnenia preskúmaného rozsudku v podstate tým, že keďže v prejednávanej veci podala žalobkyňa žalobu na plnenie (o nahradenie prejavu vôle žalovaného – konanie sp. zn. 38C/28/2019) a neskôr podala určovaciu žalobu (o určenie vlastníckeho práva žalovaného – konanie sp. zn. 38C/26/2021), nie je daný právny dôvod na prerušenie tohto konania, keďže by to bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania.

40. V zmysle § 164 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

41. Fakultatívne prerušenie konania podľa citovaného ustanovenia je také, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je pritom povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia. Rozhodujúcim hľadiskom bude zásada hospodárnosti a preto prerušenie konania predstavuje skôr reštriktívnu výnimku ako pravidlo. Rozhodujúcimi kritériami pre posúdenie dôvodnosti prerušenia konania podľa cit. § 164 CSP sú vhodnosť, dĺžka konania, právo sporových strán na rýchlu a účinnú ochranu, zamedzenie prípadných odlišných rozhodnutí súdov o tej istej otázke na podklade zhodných skutkových okolností a hospodárnosť konania.

42. Pre posúdenie vhodnosti prerušenia daného konania bolo nevyhnutné zohľadniť osobitosti a špecifiká daného prípadu. Predovšetkým z obsahu žaloby, v spojení s LV č. XXXX pripojeným k žalobe, vyplýva, že v čase jej podania žalobkyňa nemala vedomosť o tom, že medzičasom dňa 3.5.2019 došlo zo strany žalovaného k odstúpeniu (č.l. 24) od kúpnej zmluvy zo dňa 11.9.2017 (č.l. 4), na základe ktorej žalovaný od spoluvlastníkov F. C., A. B. a manželky H. B. nadobudol spoluvlastnícke podiely na daných nehnuteľnostiach, a dňa 6.5.2019 k uzavretiu dohody o urovaní (č.l. 22), na základe čoho žalovaný prestal byť spoluvlastníkom dotknutých nehnuteľností, ako to vyplýva z LV založenom na č.l. 26. Keďže žalovaný podľa zápisu v katastri nehnuteľností už nebol spoluvlastníkom daného podielu, žaloba žalobkyne o nahradenie prejavu jeho vôle na prevod dotknutých spoluvlastníckych podielov žalobkyňi nemohla obstať. Keďže takéto plnenie zo strany žalovaného, ktorý nemôže na žalobkyňu previesť spoluvlastnícke podiely, ktorých nie je vlastníkom, by bolo nemožné a tým petit žaloby nevykonateľný, žalobkyňa prostredníctvom svojej advokátky, po zistení tejto skutočnosti z doručeného vyjadrenia žalovaného, zareagovala tak, že podaním zo dňa 7.10.2019 (č.l. 33) rozšírila pôvodnú žalobu o určenie, že žalovaný 1 je podielovým spoluvlastníkom daných nehnuteľností a zároveň navrhla, aby do konania pristúpili ako žalovaní spoluvlastníci A. B., H. B. a F. C.. Prvoinštančný súd procesne správne, keďže ak žalobca uplatní okrem už uplatneného nároku nový nárok, nejde o zmenu žaloby podľa § 140 CSP, dal pokyn na zapísanie predmetného podania ako samostatného návrhu – žaloby a konanie o určenie vlastníckeho práva žalovaného sa vedie na Okresnom súde Trnava pod samostatnou spisovou značkou 38C/26/2021. Podľa zistení odvolacieho súdu, v čase jeho rozhodnutia nebolo v danej veci meritórne rozhodnuté. Je potrebné tiež zohľadniť, že ak v tomto konaní súd vyrieši ako predbežnú otázku vlastníckeho práva žalovaného k dotknutým spoluvlastníckym podielom, v nadväznosti na ne/platnosť odstúpenia od predmetnej zmluvy a dohody o urovaní, tento záver súdu, ktorý bude obsiahnutý výlučne v odôvodnení rozsudku, nemôže byť záväzný pre ostatných spoluvlastníkov, keďže v zmysle § 228 CSP o subjektívnej záväznosti rozsudku, záväzný je iba výrok právoplatného rozsudku a to pre strany, resp. ich právnych nástupcov. Z uvedeného je potom potrebné vyvodiť, že ak by aj súd v tomto konaní dospel k záveru, že vlastníkom dotknutých spoluvlastníckych podielov je žalovaný (v dôsledku žalobkyňou tvrdenej absolútnej neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy a dohody o urovaní), tento záver by nebolo možné premietnuť do zápisu v katastri nehnuteľností. I v zmysle rozsudku NS ČR zo dňa 18.1.2006 sp. zn. 30Cdo 1827/2005, ak posudzuje súd platnosť právneho úkonu ako otázku predbežnú, rieši ju bez zreteľa na to, kto je účastníkom konania (teda, či stranami sú všetci účastníci právneho úkonu); ak nie sú však účastníci právneho úkonu stranami konania, nespája zákon s riešením ne/platnosti právneho úkonu ako predbežnej otázky pre účastníkov právneho úkonu žiadny právny následok.

43. Žalovaný v odvolacom konaní s poukazom na komentár k § 137 CSP, F., I., J. a kol. Civilný sporový poriadok C.H.Beck, 2016 s.493 až 501, tvrdí, že žaloba na plnenie vytvára prekážku začatého konania (litispenciencie) pre určovaciu žalobu (a obdobne rozsudok o žalobe na plnenie je pre určovaciu žalobu prekážkou rei iudicatae). Ako uvádza sám komentár, v právnej vede tento názor nie je zastávaný jednotne. Podľa tej istej publikácie, komentára k § 230 CSP (s. 838), doterajšie výklady vo vzťahu k určovacej žalobe a žalobe na plnenie v súvislosti s účinkami jednotlivých rozsudkov je potrebné

pomerne razantne korigovať. Z výroku, že žalovaný je povinný plniť žalobcovi (určitú peňažnú sumu) nie je možné nijako rozumne vyvodiť výrok o platnosti určitého právneho úkonu, či ne/existencii práva. Výrok o splnení povinnosti už nemôže mať účinok na prejudiciálne posúdenie (určenie) ne/existencie práva, ktoré determinuje výrok o plnení. Žaloba o nahradenie prejavu vôle pritom ani nie je typickou žalobou na plnenie (podľa § 137 a/ CSP), ale patrí medzi tzv. iné v demonštratívnom ust. § 137 neuvedené žaloby.

44. K úvahám prvoinštančného súdu a k námietkam žalovaného k aktívnej legitímácii žalobkyne vo vzťahu k neplatnosti daných právnych úkonov sa žiada dodať, že rozpor so zákonom, jeho obchádzanie alebo rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 OZ zakladajú absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ktorá nastáva aj v prípade, ak účastníci o rozpore nevedeli, pričom právny úkon sa považuje za neplatný ex tunc. Na absolútnu neplatnosť pritom prihliada súd ex officio i keď by na to nikto nedal podnet (za predpokladu, že dôvody absolútnej neplatnosti sú zjavné). Táto neplatnosť pôsobí voči každému a každý kto má na tom právny záujem (teda i ten kto nebol zmluvnou stranou daného úkonu) môže sa jej bez časového obmedzenia dovolávať.

45. Vychádzajúc zo všetkého vyššie uvedeného, keďže žaloba v danej veci o nahradenie prejavu vôle nemôže obstať, dokiaľ nebude vyriešená otázka vlastníckeho práva žalovaného k dotknutým spoluvlastníckym podielom na daných nehnuteľnostiach, ktorá sa meritórne rieši v súbežne prebiehajúcim konaní Okresného súdu Trnava pod sp. zn. 38C/26/2021, odvolací súd je toho názoru, že za daných špecifických okolností bolo dôvodné a zároveň vhodné konanie prerušiť, keďže v označenom konaní sa rieši otázka, ktorá bude mať význam pre rozhodnutie v tejto veci. Vylúčia sa tým zároveň prípadné odlišné rozhodnutia súdu o tej istej otázke (k existencii vlastníckeho práva žalovaného) na základe zhodných skutkových okolností, berúc na zreteľ, že vyriešenie otázky vlastníckeho práva žalovaného ako otázky predbežnej v tomto konaní, by s poukazom na vyššie uvedené, nebolo záväzné pre ostatných účastníkov dotknutých právnych úkonov, ktorí nie sú stranami tohto sporu.

46. Vzhľadom na uvedené závery, v tomto štádiu ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne a predčasne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 OSP), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

47. S poukazom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade bol naplnený odvolateľkou uplatnený odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 2 CSP, že právoplatné uznesenie (§ 355 ods 2 v spojení s § 357 s poukazom na § 227 ods. 2 v spojení s § 234 ods. 2 CSP) súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej (resp. ho sprevádzalo) má vadu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ktorá mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej, keď súd zamietnutím návrh žalobkyne na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 38C/26/2021, sa dopustil nesprávneho procesného postupu, ktorým znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, v dôsledku čoho bolo nevyhnutným, aby odvolací súd v zmysle § 389 ods. 2 CSP zrušil celý preskúmaný rozsudok, včítane výroku I. majúceho charakter uznesenia, a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

48. Povinnosťou prvoinštančného súdu, ktorý je v danom prípade viazaný vyslovenými právnymi názormi odvolacieho (§ 191 ods. 2 CSP), bude vyhovieť návrhu žalobkyne a v zmysle § 164 CSP prerušiť predmetné konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp.

zn. 38C/26/2021. Potom ako odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, bude prvoinštančný súd pokračovať v konaní i bez návrhu (§ 165 ods. 1 CSP) a vo veci samej opätovne rozhodne v súlade s Civilným sporovým poriadkom. V novom rozhodnutí prvoinštančný súd rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

49. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).